

Panagia - profétákkal övezett Örömhírvétellel

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	55.658.1
Készítés ideje:	18. SZÁZAD 16. SZÁZAD
Készítés helye:	Athosz-hegy
Anyag:	ezüst; puszpángfa
Technika:	aranyozott; faragott; vésett díszítés
Méreték:	magasság: 13 cm szélesség: 10 cm hosszúság: 69,5 cm

A finom kidolgozású, áttört puszpángfaragványt vastag, az iszlám művészet formavilágát idéző, vésett növényi ornamentikával övezett keretbe, üveg alá helyezték. A faragvány és a fémkeret hátlapja közé finom vörös textilt illesztettek. A faragvány mélyedéseiben pigmentek, sőt mintha aranyozás nyomai volnának megfigyelhetők, de ennek pontos felmérése további, alaposabb vizsgálatokat igényel.

A faragvány talán az Áthosz-hegyen készülhetett, a belső ovális keretben görög idézet olvasható. A központi Örömhírvétel jelenet ikonográfiája már a nyugati művészetből, főként metszetek hatására a posztbizánci hagyományban is elterjedt kompozíciós formák és ikonográfiai elemek átvételéről tanúskodik. A Jézus Krisztus megtestesülésének örömhírét elbeszélő evangéliumi eseményt az ószövetség képviselőinek, a profétáknak és Jézus test szerinti őseinek portréi övezik, akik megjövendölték, illetve már régóta várták a megváltás kezdetét. A négy sarokban hatszárnyú kerubok tűnnek fel, akik arcukat elrejtve szemlélik az Isten megtestesülésének nagy titkát. A panagiához lánc is tartozik, feltételezhetően eredeti, de nem ezüstből készült.

A faragványon az Örömhírvétel jelenete, továbbá kerubok és proféták, valamint a szendergő Jessze alakja látható.

Irodalom

- Terdik Szilveszter: "Athonite" miniature carvings at the Museum of Applied Arts. *Ars Decorativa*, 2016. 2016. - és Nr. 9. kép
- főszerkesztő: Kiss Éva: "Áthoszi" miniatűr faragványok. Kiállítás az iparművészeti Múzeumban. *Magyar Iparművészet*, 2015/7. NMKK Alapítványa, Budapest, 2015. - és kép (Terdik Szilveszter)

